

ВИКОРИСТАННЯ ПРОЕКТНО-ПРОГРАМНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ У МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ

*Повзун О. Д., студентка,
Науковий керівник: Хмурова В. В., к. е. н., доцент
Київський національний торговельно-економічний університет*

Внаслідок збільшення міжнародної економічної конкуренції, впливу світової кризи, підвищення рівня світової конкурентоспроможності світові організації змушені застосовувати нові способи управління. В сучасному світі швидкими темпами розвиваються технології, кожного дня людству представляється велика кількість інновації і це вимагає застосування проектно-програмного менеджменту. Як свідчать статистичні дані, на сьогодні від 30 до 50 відсотків всього світового ВВП виробляється компаніями, які в процесі своєї діяльності використовують проектно-програмний менеджмент.

Проектний менеджмент або управління проектами - область знань з планування, організації та управління ресурсами з метою успішного досягнення цілей та завершення завдань проекту. Іноді ототожнюється з управлінням програмами, але програма — це фактично вищий рівень: група пов'язаних та взаємозалежних проектів [1]. Проект — це обмежений часовими рамками процес, що має визначений початок та кінець, зазвичай обмежений датою, але також може обмежуватися фінансуванням або досягненням результатів, який здійснюється для реалізації унікальних цілей та завдань, зазвичай, щоб призвести до вигідних змін або створення доданої вартості [2]. Також потрібно розуміти відмінність між поняттям «проект» та «процес». Наприклад, здача екзамену з англійської мови – це проект, а вивчення мови – це процес.

Поняття проектного менеджменту виникло приблизно в 1930-х роках у США. Хоча деякі дослідники знайшли певні елементи сучасного проектного підходу ще в історії зведення єгипетських, пірамід та інших об'єктів світового надбання (Мартін П.,Тейт К.), однак вважається, що перший досвід формулювання та узагальнення методів досягнення бізнес-цілей на основі реалізації спеціальних проектів припадає на 30-і роки минулого століття, коли реалізація масштабних задач, спрямованих на відновлення національної економіки США (наприклад, в авіаційної галузі – USAirCorporation, нафтогазової – у відомій фірмі Exxon) потребувала інноваційних, на

той час, методів організації та управління масштабними проектами [3,с.40].

У наші дні проектно-програмний менеджмент є досить прогресивним та найбільш поширеним. Багато світових компаній застосовують проектний менеджмент у своєму бізнесі. Це стосується не лише тих компаній, ціль яких – виконання певних проектів, а й фінансових установ, наприклад, банків, страхових компаній.

В даний час найбільш відомими і широко застосованими методами (стандартами) проектного менеджменту є: PMBOK (США), PRINCE2 (Великобританія) та P2M (Японія).

PMBOK (Довідник з управління проектами) - довідник, який містить набір процесів, що зазвичай визнані та забезпечують виконання завдань управління проектами незалежно від галузі та організації, орієнтований на тих, хто складатиме екзамен на сертифікат PMI [4]. В цьому методі етапи виконання проекту поділяються на 5 процесів: ініціатива, планування, виконання, спостереження, завершення.

Згідно з розглянутим методом проект може бути успішний, якщо до нього застосовано такі критерії: строк, вартість, якість, зміст, ризику, задоволеність клієнта.

PRINCE2 (Проекти в контрольованому середовищі) – це метод управління проектами. Метод включає в себе управління, контроль і організацію проекту. «PRINCE2» — це другий реліз зазначеного методу, що є зареєстрованим торговим знаком, державної торгово-промислової палати (*англ.* Office of Government Commerce — *OGC*), незалежного підрозділу державного казначейства Сполученого Королівства [5]. Це найголовніший стандарт проектного менеджменту у Великій Британії. Його також успішно використовують у США, Канаді, Австралії та інших європейських країнах.

Позитивними аспектами є гнучкість, посилений контроль над проектом, чітке розподілення обов'язків між членами команди.

PRINCE2 був створений для державних цілей, але знайшов своє застосування в бізнесі. Більше 150 компаній використовували його і на базі їх відгуків та побажань цей метод покращувався.

Цей проект являє собою трирівневе управління. Кожен проект визиває 3 різних очікування. Замовник обдумує результат і вигоду, яку він зможе отримати від нього. Виконавець розраховує те, з якими складнощами йому прийдеться зіштовхнутись. І також потрібно враховувати думку споживача, яку потрібно передбачити.

P2M — «A Guidebook of Project and Program Management for Enterprise Innovation» — стандарт з управління проектами, що базується на досвіді Японії з 1999 року, який дозволив візуалізувати проекти з більшою доданою вартістю та інноваційні програми [6].

P2M включає в себе досвід багатьох японських компаній, починаючи з 1980 року. Цей метод схожий до інших тим, що основна місія – це створення продукту, як цінності, яка відповідає концепції організації. Але також є одна й основна відмінність – це вироблення інновацій як підходу до управління програмами і керування очікуваннями зацікавлених осіб.

Ключовим фактором успіху проекту є професіоналізм та компетентність команди виконавців проекту та «управління спільнотою, яка є інтелектуальним простором програми, для здійснення позитивної взаємодії багато чисельних і різноманітних учасників процесу реалізації програми і інших заінтересованих сторін з різних організацій, з різноманітними інтересами по відношенню до програми, за допомогою зусиль всіх учасників, направлених в єдине русло в рамках спільного контексту» [7].

Висновки. Отже, використовуючи досвід іноземних компаній у використанні проектно-програмного менеджменту, особливо найбільш поширених методів, можна зробити висновок, що для розвитку компаній потрібно постійно змінювати підходи до управління. Це дасть змогу розвивати не лише асортимент продукції або послуг, а й досягати ефективнішого використання ресурсів та покращити конкурентоспроможність підприємства.

Література.

1. *Управління проектами* : веб-сайт. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Управління_проектами#cite_note-6 (дата звернення: 11.11.2019).
2. Nokes, Sebastian. *The Definitive Guide to Project Management*. 2nd Ed.n. London (Financial Times / Prentice Hall): 2007. ISBN 978-0-273-71097-4
3. Мартин П., Тейт К. *Управление проектами* / Мартин П., Тейт К.; пер. с англ. – СПб. Питер, 2006. 224 с.
4. *PMBOK* : веб-сайт. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/PMBOK> (дата звернення: 11.11.2019).
5. *PRINCE2* : веб-сайт. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/PRINCE2> (дата звернення: 11.11.2019)

6. Азаров М. Я., Ярошенко Ф. О., Бушуєв С. Д. Інноваційні механізми управління програмами розвитку: «Самміт книга». 2011. 528 с.

7. Бушуєв С. Д. Динамічне лідерство в управлінні проектами: Моногр. 2000. 312 с.

СТРЕСОСТІЙКІСТЬ ЯК ОДИН З ФАКТОРІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ І ГІГІЄНИ ПРАЦІ

Приймак Є. М., Мателега Л. І., студенти

*Науковий керівник: Древаль Ю. Д., д. н. з державного управління,
професор*

Національний університет цивільного захисту України

Психофізіологічні фактори, згідно з додатком до постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві» від 17.04.2019 року № 337, віднесено до основних причин настання нещасних випадків та професійних захворювань. Серед таких факторів все частіше називають і стрес та стресові ситуації.

Стрес (англ. – stress, напруження, тиск) – це емоційний стан та фізіологічні зміни в організмі, які виникають у напружених обставинах як відповідь на незвичні для людини подразники. Стрес також – це неспецифічна реакція організму у відповідь на несподівану та напружену ситуацію; це фізіологічна реакція, що мобілізує резерви організму і готує його до фізичної активності на кшталт спротиву, боротьби, до втечі. Стресори – різноманітні екстремальні впливи, котрі викликають небажані функціональні стани – стреси. Будь-які зміни в житті (на краще чи на гірше) змушують організм напружуватися, готуватися до дій у нових умовах.

Донедавна вважалось, що стрес – це поняття яке має відношення виключно до професій, які пов'язані з небезпекою чи надзвичайними ситуаціями. Сьогодні ж ми стикаємось з новим розумінням цього поняття, яке відноситься до будь-якого підприємства, та є предметом дослідження науковців у багатьох сферах наукового пізнання, у тому числі, і охорони праці.

Питання щодо зменшення рівня стресу на робочому місці набуло